

Joukkueesta eväät toimivaan ryhmätyöhön

Joukkueurheilutaustan vaikutukset luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin

Kasvatustieteen kandidaatin tutkielma

Laatija:
Laura Kallonen

24.4.2025

Rauma

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Kasvatustiede, luokanopettajan tutkinto-ohjelma

Tekijä(t): Laura Kallonen

Otsikko: Joukkueesta eväät toimivaan ryhmätyöhön

Ohjaaja(t): Yliopistotutkija Teija Koskela

Sivumäärä: 24 sivua

Päivämäärä: 24.4.2025

Tässä kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään saavuttamaan ymmärrys luokanopettajaopiskelijoiden käsityksistä joukkueurheilutaustan vaikutuksesta niin vuorovaikutustaitoihin kuin ryhmässä työskentelyyn. Vuorovaikutus on olennainen osa luokanopettajaopintoja ja tulevaa ammattia. Luokanopettajaopinnot painottuvat paljolti ryhmätöihin ja muiden kanssa työskentelyyn. Opettajien tehtävänä on niin opettaa, kuin toimia roolimallina tulevaisuudessa oppilailleen.

Aiemmat tutkimukset korostavat vuorovaikutuksen merkitystä ja kehittymisen tärkeyttä. Ryhmätöissä useamman ihmisen työskennellessä vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Sama ilmiö näkyy myös joukkueessa. Joukkueen ja ryhmän tuloksesta sekä suorituksesta voidaan päätellä sisäisen vuorovaikutuksen tila.

Tutkimuksella pyritään vastaamaan tutkimuskysymyksiin ”Miten luokanopettajaopiskelijat kokevat joukkueurheilutaustan vaikuttavan heidän vuorovaikutustaitoihinsa?” ja ”Miten luokanopettajaopiskelijat kokevat joukkueurheilutaustansa vaikuttavan heidän ryhmätyötaitoihinsa?”. Tutkimuksessa haastateltiin viittä joukkueurheilutaustallista luokanopettajaopiskelijaa ja aineisto analysoitiin teemoittelun avulla.

Joukkueurheilutausta koetaan vuorovaikutustaitoja kehittävänä tekijänä. Taustaa pidetään voimavarana ryhmätöissä, sillä useiden ihmisten kanssa toimiminen on etuudestaan tuttua. Aineiston mukaan vuorovaikutustaitoja pidetään ehdottoman tärkeinä sekä yliopisto-opinnoissa että tulevaisuudessa luokanopettajan työssä. Ryhmätöiden runsaus nähdään hyvänä asiana vuorovaikutustaitojen harjaantumista ajatellen. Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää hyväksi vuorovaikutustaitojen opettaessa ja opettajankoulutusta suunnitellessa. Jatkotutkimusmahdollisuudet aiheesta ovat runsaat.

Avainsanat: vuorovaikutustaidot, luokanopettajaopinnot, joukkueurheilu, ryhmätyö

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Vuorovaikutustaitojen merkitys	6
2.1	Vuorovaikutustaidot ja vuorovaikutusosaaminen	6
2.2	Vuorovaikutus luokanopettajan työssä	7
2.3	Ryhmässä työskentely	8
2.4	Vuorovaikutus joukkueessa	9
3	Tutkimuskysymykset	10
4	Metodit	11
4.1	Tutkimusaineisto	11
4.2	Aineiston analyysi	12
4.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	13
5	Tulokset	14
5.1	Vuorovaikutustaidot	14
5.2	Ryhmässä työskentely	15
6	Pohdinta	18
	Lähteet	21
	Liitteet	23
	Liite 1. Haastattelukutsu	23
	Liite 2. Haastattelurunko	24

1 Johdanto

Tässä tutkimuksessa haluan selvittää luokanopettajaopiskelijoiden käsityksiä, onko joukkueurheilutaustalla vaikutuksia luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin ja miten joukkuetausta vaikuttaa luokanopettajaopiskelijoiden ryhmässä työskentelyyn. Kostiainen ja Gerlander (2009, 6) toteavat: ”Opettajan asiantuntijuus ja siihen kasvaminen vaatii jo opiskeluaikana tietoista ja tavoitteellista vuorovaikutukseen ja yhteiseen jakamiseen perustuvaa orientaatiota ja ohjausta”. Tutkimuksen tavoitteena on saavuttaa ymmärrys luokanopettajaopiskelijoiden käsityksistä joukkueurheilutaustan vaikutuksesta vuorovaikutustaitoihin sekä ryhmässä työskentelemiseen.

Joukkueessa toimitaan tiiviisti ja tehdään töitä yhteisen tavoitteen eteen. Vuorovaikutuksen merkitys on joukkueessa erittäin tärkeää. Sisäinen vuorovaikutus ja viestintä ovat keskeisessä asemassa roolien ja normien muodostumisessa. Koski (2020) painottaa jokaisen joukkueen jäsenen tärkeyttä ja heidän huomioimistaan.

Ylen artikkelissa (2016) todetaan liikuntaharrastuksen kehittävän fyysisen terveyden lisäksi itsevarmuutta ja sosiaalisia taitoja. Paaso myös korostaa: ”Liikunta ei itsessään opeta ryhmätyötaitoja eikä hyvä ilmapiiri synny automaattisesti”. Vuorovaikutustaitoihin ja oikeanlaiseen vuorovaikutukseen tulee siis kiinnittää huomiota. Aktiivisen liikuntaharrastuksen voidaan nähdä kehittävän sosiaalisia taitoja ja itsevarmuutta fyysisten ominaisuuksien lisäksi.

Opettajaopiskelijoilla tulee olla kyky reflektoida vuorovaikutustaitoja ja omaa toimintaansa, mikä on erittäin olennaista heidän ammatillisessa kehittämisessään. Jotta oppimisprosessi vastaisi todellista asiantuntijuuden ja vuorovaikutuksen yhdistämistä, tulisi viestinnän ja vuorovaikutusosaamisen olla erillisten täsmäkurssien sijaan integroitua muuhun koulutukseen. (Kostiainen & Gerlander, 2009.)

Turun yliopiston kasvatustieteiden opetussuunnitelman (2024) mukaan luokanopettajan tutkinto-ohjelmaan kuuluu yksi kurssi asiantuntijan vuorovaikutuksesta. Ensimmäisenä vuonna suoritettava 3 opintopisteen kurssi vahvistaa opiskelun ja työelämän vuorovaikutusosaamista erinäisillä ryhmä- ja yksilötehtävillä. Kurssiin kuuluu olennaisesti myös oman osaamisen reflektointi. Yhden kurssin myötä tulisi luokanopettajaopiskelijoiden saada avaimet asiantuntijamaiseen vuorovaikutukseen työelämää varten.

Vuorovaikutustaitojen tärkeydestä on monia tutkimuksia ja niiden hallintaa ja harjoittamista

pidetään erittäin oleellisena jokaiselle ihmiselle. Etenkin kun luokanopettajat tulevat näyttämään esimerkkiä ja opettamaan vuorovaikutustaitoja oppilailleen.

Opinnot, joissa merkittävässä osassa on ryhmätyöt ja muiden henkilöiden kanssa yhteistyössä toimiminen vuorovaikutustaidot korostuvat entisestään. Vuorovaikutustaitojen oppiminen ja hallinta ei jää pelkästään yliopisto-opintoihin, vaan luokanopettajan on hallittava omia vuorovaikutustaitoja ja opetettava oppilailleen niitä. Kekonin ym. (2024) mukaan vuorovaikutusosaamista tulee kehittää läpi työuran.

Tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita luokanopettajaopiskelijoiden käsityksistä joukkueurheilutaustan vaikutuksesta vuorovaikutustilanteisiin ja ryhmätyötaitoihin. Tutkimus on erittäin ajankohtainen ja tärkeä sillä aikaisempaa tutkimusta joukkueurheilutaustan vaikutuksista luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin oli erittäin vaikea löytää. Asiantuntijamaista vuorovaikutusta ja joukkueen merkityksiä on tutkittu paljon erikseen, mutta niiden yhteyksiä ei ole tutkittu. Tämä tutkimus tuo uusia näkökulmia ja huomioi erityisesti joukkueurheilun ja joukkueessa toimimisen vaikutuksia vuorovaikutustaitoihin. Aikaisempaa tutkimusta oli vaikeaa löytää, mikä tuo uutuusarvoa tälle kandidaatintutkielmalle.

2 Vuorovaikutustaitojen merkitys

Vuorovaikutuksella tarkoitetaan kahden tai useamman henkilön välistä kanssakäymistä. Henkilöiden ollessa aloitteellisia ja reagoivia he kokevat yhteyttä toisiinsa. Luonnollisimpana vuorovaikutuksena pidetään läsnäoloon perustuvaa kasvokkaista vuorovaikutusta. Tilanteet, joissa ihmiset ovat vuorovaikutuksessa on aina sidonnaisia kontekstiin.

Vuorovaikutustilanteissa osallistujat ja heidän asemansa vaikuttavat vuorovaikutuksen piirteisiin. Vuorovaikutukseen sisältyy sekä kuuntelu että puhuminen (Kattila & Ruusuvuori, 2019; Rovio & Lintunen, 2009.)

2.1 Vuorovaikutustaidot ja vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaidoilla on monia erilaisia määritelmiä asiayhteyden mukaan. Tässä tutkimuksessa vuorovaikutustaidoilla tarkoitetaan taitoa tulla toimeen toisten ihmisten kanssa, sekä kykyä ja halua vaihtaa ajatuksia, kokemuksia, mielipiteitä tai tekoja toisten kanssa ja toimia yhdessä. (Kuusela 2013; Mieli ry 2024.) Keskeistä kyseisen taidon kehittymiselle on vastavuoroisuus. Molempien osapuolten panostaessa yhteiseen kanssakäymiseen vuorovaikutuksen vastavuoroisuus korostuu.

Hyvät vuorovaikutustaidot koostuvat monista eri taidoista. Kuusela (2013) on luetellut esimerkiksi seuraavat hyviksi vuorovaikutustaidoiksi: muiden arvostaminen, halu tehdä yhteistyötä, muiden kuuntelu ja halu ymmärtää, omien ajatusten ilmaiseminen muiden tunteita loukkaamatta, halu keskustella ja ratkaista eri ongelmia ja valmius joustamaan. Glukser (2018) puolestaan listaa tärkeiksi itsetuntemuksen, kuuntelukyvyn, empatian, luottamuksen, tunteiden säätelyn ja suullisen sekä kirjallisen viestinnän.

Vuorovaikutusosaamisen kehittymistä voidaan pitää elämänlaajuisena prosessina, sillä kehittymistä ja oppimista tapahtuu jokaisella elämänalueella. Greenen (2003) mukaan taitojen kehittymistä vähitellen käytön kautta tunnustetaan laajasti. Laajalahti (2014) toteaa, että vuorovaikutusosaaminen voi kehittyä sekä formaalisti että informaalisti. Formaalisella ympäristöllä tarkoitetaan koulutuksen piiriä ja informaalilla oppimisympäristöllä tarkoitetaan aikaa perheen ja ystävien kanssa, harrastuksissa ja työelämässä. Osaamisen kehittyminen voi Laajalahden mukaan tukea myös itseään. Kuitenkin korostaen, että kokemusten määrää tärkeämpää on se, mitä itse vuorovaikutuskokemuksella tekee ja miten sitä työstää.

Kekonin ym. (2024, 25) mukaan ”Vuorovaikutusosaamista on vaikea oppia ja kehittää ilman, että oppijana uskaltaa asettaa itsensä oman mukavuusalueensa ulkopuolelle”. Tällöin voi reflektoida asioita eri näkökulmista huomioiden omien tekojen vaikutukset muihin ihmisiin. Ihmisellä on kyky valita tilanteesta, osapuolesta ja tavoitteesta riippuen haluamansa rooli. Kekoni ym. (2024) toteaa osaamisen muodostuvan, kehittyvän ja vaihtelevan ryhmän jäsenten vuorovaikutuksessa dynaamisena prosessina.

Vuorovaikutustilanteet ovat iso osa opettajan arkea. Erilaiset kohtaamiset niin oppilaiden kuin vanhempien kanssa voivat olla myönteisiä tai kielteisiä. Cantellin (2010) ajatusmallin mukaan opettajien ja oppilaiden vuorovaikutus pyrkii ratkaisuihin. Ratkaiseva vuorovaikutus on tärkeää vuorovaikutus- ja kohtaamistilanteissa opettajalle ammatillisen kehityksen kannalta, kun taas oppilaille ihmisenä kasvamisen kannalta.

2.2 Vuorovaikutus luokanopettajan työssä

Tulevassa luokanopettajan ammatissa itsetuntemuksen vaikutus korostuu. Sillä tarkoitetaan omien tunteiden, henkilökohtaisten tavoitteiden ja arvojen ymmärtämistä. Collien (2017) mukaan tämä voi ilmetä sekä opettajien keskuudessa, että luokkahuoneen ulkopuolella. Hänen mukaansa tämä voi näkyä opettajien keskuudessa tietoisuutena heidän tiedoistaan, taidoistaan ja kyvyistään. Luokkahuoneen ulkopuolella opettajan itsetietoisuus saattaa ilmetä puolestaan itsevarmuutena ja vuorovaikutuksessa niin kollegoiden kuin oppilaiden vanhempien kanssa. Collie nostaa myös opettajien sosiaalisen tietoisuuden merkitystä. Tällä tarkoitetaan muiden näkökulmien huomioon ottamista, empatiaa ja myötätuntoa muita kohtaan. Sosiaalisen tietoisuuden merkitys voi näkyä opettajan työssä monin eri tavoin. Esimerkiksi pyrkimyksenä tunnistaa ja ymmärtää oppilaiden ja heidän perheidensä näkökulmia ja myötätuntona oppilaita ja heidän perheitänsä kohtaan. Myös mahdollisten tukevien ja välittävien resurssien huomioiminen oppilaiden opetusta ja oppimista ajatellen sisältyy opettajan sosiaaliseen tietoisuuteen.

Talvio (2014, 13) toteaa opettajien voivan helpottaa oppilaittensa tunteita käyttämällä omia sosiaalisia vuorovaikutustaitojaan. Hänen mukaansa opettaja voi vuorovaikutustaitoja käyttämällä luoda luokkaan autonomiaa tukevan ilmapiirin ja edistää oppilaiden osallisuuden tunnetta. Opettajan vuorovaikutustaidot ovat siis avainasemassa luokan ja oppilaiden kannalta. ”On kuitenkin vain vähän tutkimusta siitä, kuinka opettaja voi näitä taitoja kehittää, vaikka vuorovaikutustaitoja pidetään kasvatustieteissä keskeisinä työkaluina.” Talvio toteaa.

Opettajan rooli on avainasemassa luokan vuorovaikutuksen muodostumisessa. Tämän takia siihen tulee kiinnittää huomiota jo opettajankoulutuksessa. Luokassa vuorovaikutus on vahvasti riippuvaista niin osanottajista, tehtävistä kuin opettajasta. Erityisesti intensiivisen opetuksen aikana vuorovaikutus rakentuu oppilaiden ja opettajan välille. (Kauppila, 2005.) Opettaja on roolimalli ja näyttää omalla toiminnallaan oppilailleen esimerkkiä. Hän on myös vastuussa vuorovaikutustaitojen opettamisesta oppilailleen.

2.3 Ryhmässä työskentely

Ryhmätyössä useampi henkilö työskentelee yhdessä jonkin tietyn tavoitteen saavuttamiseksi. Ryhmään liittymisen keskeisenä motiivina voidaan usein pitää jotakin saavutettavaa tehtävää. Rovion mukaan ryhmässä toimimisen lähtökohdat muodostuvat ympäristöstä sekä ryhmässä olevista yksilöistä. Ympäristöllä tarkoitetaan niin fyysistä, kuin sosiaalista ympäristöä. (Rovio & Lintunen 2009.) Ryhmätöitä voidaan toteuttaa eri ympäristöissä kuten esimerkiksi työpaikalla tai koulussa. Tässä tutkimuksessa ryhmätöistä puhuttaessa tarkoitetaan eri opintojen ryhmätöitä, painottaen luokanopettajaopintojen aikaisia ryhmätehtäviä.

Ryhmässä työskennellessä vuorovaikutuksen ja vuorovaikutustaitojen merkitys korostuu. Vuorovaikutuksen avulla pyritään ryhmässä vaikuttamaan toisiin. Tämän avulla ryhmään muodostuu erilaisia rooleja ja rakenteita. Ryhmän muodostuminen ja sen perustehtävän suorittaminen on riippuvainen niin yksilöistä kuin ympäristöstä. Ryhmän yksilöihin vaikuttaa vahvasti ominaisuudet, kyvyt ja resurssit, jotka ovat käytettävissä. Rovion mukaan joukkueen perustehtävän suorittaminen on kiinni näistä edellä mainituista ominaisuuksista ja niiden hyödyntämisestä. Tämä kyseinen ilmiö on aktiivista ryhmäprosessin tuottamista. (Rovio & Lintunen, 2009.)

Ryhmätyöskentelyn nähdään kehittävän kriittistä ajattelua ja parantavan ongelmanratkaisu-, päättely- ja arviointitaitoja. Yksilöille opetettaessa vuorovaikutusosaamista ja ryhmätyötaitoja ryhmän toiminta paranee. (Heikintalo, 2022.) Pelkkä ryhmätyötaitojen opettaminen ei välttämättä ole avain hyvään ryhmätyöskentelyyn. Ryhmäilmiössä tulee ilmi opeteltujen taitojen ja tietoisien ajattelun lisäksi myös tiedostamattomat ja tunteisiin liittyvät asiat. (Nikola & Löppönen, 2014.) Prichard, Stratford ja Bizo (2006) korostavat ryhmätyötaitojen tietoista harjoittamista työskentelyn sujuvoittamiseksi ja laadukkaampaa lopputulosta varten.

2.4 Vuorovaikutus joukkueessa

Eys, Benson ja Evans (2020) määrittelevät joukkueen koostuvan kahdesta taikka useammasta yksilöstä, joilla on yhteinen identiteetti, tavoite ja päämäärä. Urheilukilpailujen tavoitteena voidaan pitää esimerkiksi voittamista ja yhteinen identiteetti voi muodostua joukkueen nimestä. Koko joukkueen yhteisenä kohtalona voidaan pitää voittamista tai häviämistä.

Sosiaalinen vuorovaikutus on ihmisten välistä toimintaa erilaisissa ympäristöissä. Erilaiset sosiaaliset ärsykkeet kehittävät ja kasvattavat ihmisyyhteisön jäseniksi. (Kauppila, 2005.) Vuorovaikutuksen merkitys on joukkueessa erittäin tärkeää. Sisäinen vuorovaikutus ja viestintä ovat keskeisessä asemassa roolien ja normien muodostumisessa. Esimerkiksi koripallojoukkueessa roolit ja normit kehittyvät nopeasti yksilöiden välisen vuorovaikutuksen kautta. Joukkueissa syntyy yleensä myös syviä ystävyssuhteita. (Eys, Evans & Benson, 2020.) Hyvä vuorovaikutus on avainroolissa hyvään joukkuehenkeen. Joukkuehengellä tarkoitetaan joukkueen sisäistä yhteishenkeä ja yhteistyötä.

Joukkueessa tiiviisti työskennellessä urheilijoiden välinen vuorovaikutus ja kanssakäyminen korostuvat. Tällöin tunteisiin vaikuttavat monet yhdessä ja yksilöinä koetut tilanteet. Kuten joukkueen toiminta sekä onnistumiset ja epäonnistumiset niin harjoituksissa kuin kisasuorituksissa. (Rovio & Lintunen 2009.) Viestintä on isossa osassa urheilua ja on joukkueen menestyksen kannalta välttämätöntä. Joukkueen tuloksien ja menestyksen perusteella pystyy päättelemään sen sisäisestä vuorovaikutuksesta, sillä monet tehokkaat suoritukset edellyttävät hyvää viestintää. Joukkueessa viestintään ja vuorovaikutukseen keskittymällä yksilöiden taidot harjaantuvat. (Ishak, 2017.)

Kremer-Sadlikin ja Kimin (2007) tutkimuksessa vanhemmat korostavat urheilun ja joukkueessa toimimisen edistävän paljon muutakin kuin fyysisiä ominaisuuksia. Tällaisia arvoja ovat esimerkiksi tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttaminen yhdessä. Pekkala ja Asiala (2022) toteavat joukkueurheilun kasvuympäristön vaikuttavan yksilön kehitykseen moninaisesti ja huomattavasti.

3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymyksillä pyritään selvittämään luokanopettajaopiskelijoiden käsityksiä joukkueurheilutaustan vaikutuksista. Kysymysten rajauksen avulla keskitytään nimenomaan vuorovaikutustaitoihin ja ryhmässä työskentelyyn. Joukkueurheilutaustalla voidaan nähdä paljon vaikutuksia, mutta tämän tutkimuksen kannalta on tehty rajausta ryhmätöiden ja vuorovaikutuksen kannalta.

Tästä tutkimuksesta on hyötyä niin luokanopettajaopiskelijoille, kuin opettajankoulutuslaitoksen opettajille ja henkilökunnalle. Tutkimus antaa näkökulmia vuorovaikutusosaamisen tärkeydestä tulevan ammatin ja asiantuntijuuden näkökulmasta. Se myös tuo ilmi ryhmätöissä esiin nousevia teemoja.

Tutkimuskysymykset:

1 Miten luokanopettajaopiskelijat kokevat joukkueurheilutaustan vaikuttavan heidän vuorovaikutustaitoihinsa?

2 Miten luokanopettajaopiskelijat kokevat joukkueurheilutaustan vaikuttavan heidän ryhmätöitäitöihinsä?

4 Metodit

Haastattelumenetelmä auttaa parhaiten vastaamaan tutkimuskysymyksiini. Haastateltavat ovat luokanopettajaopiskelijoita, joilta löytyy joukkueurheilutaustaa. Sillä parhaiten kysymykseen joukkueurheilutaustan vaikutuksesta vuorovaikutustaitoihin osaa vastata kyseiseen viitekehukseen kuuluvat henkilöt. Tutkimuksessa haastateltiin viittä luokanopettajaopiskelijaa, jotka ovat olleet joukkueessa.

Halutessa tietoa ihmisestä ja heidän elämästään on viisasta kysyä asioita heiltä itseltään. Tähän haastattelun idea perustuu. Silloin haastattelija saa haastateltavalta keskustelun avulla enemmän tai vähemmän strukturoidusti aineistoa tutkimukseen liittyen. Haastattelu on tiedonkeruutapana todella käytetty. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen, 2006.)

Tutkimus on toteutettu laadullisena puolistrukturoituna haastattelututkimuksena. Haastattelijan on mahdollista kysyä haastateltavalta tarkentavia kysymyksiä tarpeen mukaan, kuitenkin noudattaen samaa haastattelurunkoa kaikissa haastattelutilanteissa. Hurmeen ja Hirsijärven mukaan suoran kielellisen vuorovaikutuksen avulla on haastattelijan mahdollista suunnata tiedonhankintaa haastattelutilanteessa. Myös taustalla olevat motiivit on mahdollista selvittää nimenomaan tämän metodin avulla. (Hurme & Hirsijärvi, 2022.)

Haastattelun avulla on tarkoitus tutkia luokanopettajaopiskelijoiden subjektiivisia kokemuksia joukkueurheilutaustan vaikutuksista vuorovaikutustaitoihin ja ryhmässä työskentelyyn. Haastattelukysymykset (liite 2) liittyivät haastateltavien subjektiivisiin kokemuksiin luokanopettajaopintoinnoista, vuorovaikutusosaamisesta, ryhmässä työskentelemisestä ja joukkueurheilutaustan vaikutuksista. Kysymykset voidaan jakaa kolmeen pääkategoriaan aihealueittain; vuorovaikutustaitoihin, joukkueessa toimimiseen ja ryhmässä työskentelyyn. Puolistrukturoidussa haastattelussa oli mahdollista kysyä tarkentavia lisäkysymyksiä saman haastattelurungon lisäksi.

4.1 Tutkimusaineisto

Tutkimukseen osallistui viisi joukkueurheilutaustallista luokanopettajaopiskelijaa. Kokemusvuosilla taikka koulutusvuodella ei ollut tutkimuksen kannalta kriittisesti vaikutusta, kunhan haastateltava oli ollut osana joukkuetta vähintään vuoden. Jokaiselta haastateltavalta löytyi joukkueurheilutaustaa useamman vuoden ajalta. Haastateltavat olivat entuudestaan

minulle tuttuja ja heihin otettiin yhteyttä viestillä (liite 1). Haastattelut toteutettiin reaaliaikaisena maaliskuun 2025 aikana joko etänä tai lähihaastatteluna. Ennen varsinaisia haastatteluja toteutettiin yksi testihaastattelu kysymysrungon testaamista varten.

Ennen haastattelua haastateltavat ovat olleet tietoisia, miten ja mihin saatua dataa käytetään ja heille on lähetetty tietosuojailmoitus. Ennalta lähetetyssä kutsuviestissä on myös tehty selväksi, että haastattelu on täysin vapaaehtoista ja että se nauhoitetaan. Koko tutkimusprosessin ajan noudatettiin Turun yliopiston tutkimuseettisiä ohjeita ja aineisto oli salasanoin turvattu.

4.2 Aineiston analyysi

Haastattelujen jälkeen aineisto on litteroitu ja käsitelty Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan (2019) tutkimuksen eettisten periaatteiden mukaisesti. Litteroinnissa kiinnitettiin erityisesti huomiota tarkkuuteen, jotta se on luotettava tutkimuksen kannalta. Aineisto pseudonymisoitiin, jotta haastateltavat pysyvät anonyymeina. Aluksi haastateltavat nimettiin aineistoon satunnaisesti numeroin 1–5, aineiston analysoinnin selkeyttämiseksi. Tutkimuksessa nostetut haastateltavien suorat sitaattit esitetään kuitenkin ilman numeroita. Tähän ratkaisuun päädyttiin haastateltavien henkilöllisyyksien suojelemiseksi. Sillä tutkimuksessa on pieni otanta, jolloin vastauksia yhdistämällä voisi olla mahdollista tunnistaa haastateltavia.

Analysoinnin ensimmäisenä vaiheena oli litteroinnin luku useamman kerran, jotta siitä saa kattavan ja olennaisen kuvan. Haastatteluaineisto on käyty läpi tematisoimalla ja aineistosta etsittiin tutkimusongelman kannalta olennaiset aiheet. Eskolan ja Suorannan mukaan (1998, 124) ”Teemoittelun avulla tekstiaineistosta saadaan esille kokoelma erilaisia vastauksia ja tuloksia esitettyihin kysymyksiin”. Näin tutkimustulokset palvelevat erilaisia käytännön intressejä.

Analyysiä toteutettaessa hyödynnettiin Hyvärisen ym. (2010) kirjaa, joka ohjaa haastattelun laadulliseen analyysiin. Erityisesti analyysin vaiheita selkeyttävä kuvio 1 ”Analyysin vaiheet” on tukenut analyysiprosessissa. Kuviossa kerrataan analyysin vaiheet tutkimuskysymysten asettamisesta aina jatkotutkimuksen pohtimiseen.

Sisältöanalyysin jälkeen aineisto koodattiin avaintemojen avulla. Näiden avulla muodostui aineiston pääteemat ja tulokset jaettiin kategorioihin. Kokonaisen analyysin muodostamiseksi tarkasteltiin tyypittelyn avulla aineiston yhteyksiä. Hurmeen ja Hirsjärven (2022) mukaan

tyypittely tarkoittaa tapauksien analysointia, pyrkimistä määrittelyyn ja sitä miten ne voitaisiin ryhmitellä yhteisten piirteiden perusteella. Kyseisen menetelmän avulla pyritään, että kaikki haastattelun tapaukset luokitellaan kahteen taikka useampaan tyyppiin joidenkin keskeisten seikkojen perusteella.

Teemoittelun ja tyypittelyn yhdistämisellä pyrittiin monipuoliseen ja syvälliseen analyysiin. Teemoittelu auttaa tunnistamaan keskeiset aiheet, kun taas tyypittely auttaa ymmärtämään, miten haastateltavat suhtautuvat näihin teemoihin.

4.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksessa on huomioitu Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan (2023) ohjeistus mahdollisesti tarvittavista luvista, suostumuksista ja eettisestä ennakoarvioinnista ennen kuin tutkimusaineistoa on aloitettu keräämään. Tutkimuksen eettisyyden kannalta on olennaista, että osallistujat ovat antaneet tietoisensa suostumuksensa. Haastateltavat ovat tietoisia tutkimuksen tarkoituksesta ja menetelmistä. Jokainen osallistuja on osallistunut tutkimukseen vapaaehtoisesti ja ollut tietoinen, että voi koska vaan keskeyttää haastattelun.

Tutkimuksessa kuvataan avoimesti aineiston keruu- ja analyysimenetelmät, jonka myötä tutkimus on uudelleen toteutettavissa ja tulokset ovat luotettavia. Yhden testihaastattelun käyttö ja haastattelurungon testaus on luotettavuutta lisäävä tekijä. Raportoinnissa on pyritty avoimuuteen ja selkeyteen.

5 Tulokset

Tutkimuksessa tavoiteltiin ymmärrystä luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksista ja käsityksistä joukkueurheilutaustan vaikutuksista niin vuorovaikutustaitoihin, kuin ryhmätyöskentelyyn. Tässä osiossa kuvataan haastatteluaineistosta saatuja tuloksia. Tulokset on jaettu tutkimuskysymysten mukaisesti kahteen eri teemaan; vuorovaikutustaidot ja ryhmässä työskentely.

Jokainen haastateltavasta toteaa, että on ehdottomasti hyötynyt joukkueurheilutaustastaan. Isossa joukkueessa urheillessa tulee tutustuttua ja toimittua erilaisten ihmisten kanssa. Isossa porukassa oleminen ja toimiminen nähdään voimavarana. Aineiston mukaan monien ryhmätöiden tekeminen ei tunnu niin isolta kynnykseltä, sillä ihmisten kanssa työskentely on joukkueessa tullut entuudestaan tutuksi. Kysyttäessä suoraan joukkueesta hyötymisestä haastateltavat ovat vastanneet seuraavasti.

”Isossa ryhmässä toimimisen jaksaminen ja sietokyky riittää siihen, että mielipiteitä tulee joka suunnasta.”

”Siellä on päässyt tutustumaan muihin ihmisiin ja toimimaan niitten kanssa.”

5.1 Vuorovaikutustaidot

Tutkimuksen aineistossa luokanopettajaopiskelijat totesivat ehdottomasti hyötynensä joukkueurheilutaustasta niin vuorovaikutuksen kuin ylipäättänsä ryhmässä toimimisen kannalta. Analyysin mukaan vuorovaikutustaitoja pidetään ehdottoman tärkeinä niin arkielämässä kuin tulevassa luokanopettajan ammatissa. Eräs haastateltava toteaaakin:

”Todellaki oon hyötynyt joukkueurheilutaustasta, että kaikki niinku organisoinnista just sinne vuorovaikuttamiseen... (muuta puhetta)... Koen että olen ehdottomasti hyötynyt joukkueesta. Ja mä koen myös, että mä oon hyötynyt siitä niinku tulevaisuuden uran kannalta. Tulee luonnollisesti se semmoinen ryhmässä toimiminen ja ryhmässä tai ryhmää johtaminen.”

Haastateltavat kokevat omaavansa hyvät vuorovaikutustaidot ja näkevät kyseisten taitojen olevan opeteltavissa. Haastateltavista kaksi korostaa vuorovaikutustaitojen perustumista empatiaan ja muiden huomioon ottamiseen. Isossa ryhmässä ja joukkueessa muiden

huomioon ottaminen on avainasemassa toimivan dynamiikan kannalta. Toinen heistä toteaa seuraavasti:

“Mun mielestä hyvät vuorovaikutustaidot kohtaa sen empatian kanssa justinsa silleen, että niinku muilla on mukava olla siinä tilanteessa sun kanssa... (muuta puhetta)... Kun porukkaa on hyvillä mielillä, eli on se hyvä ryhmähenki niin silloin ryhmätyö on oletettavasti myös laadukkaampaa.”

Aineiston mukaan hyvä joukkuehenki on olennaista joukkueen toimivuuden ja viihtyvyyden kannalta. Joukkuehenki rakentuu muun muassa avoimuudesta, turvallisesta tilasta, kannustavasta ilmapiiristä ja kaikkien mielipiteiden huomioimisesta ja kuuntelemisesta. Aineistossa painottuu hyvän joukkuehengen tärkeys ja sen vaikutus eri tilanteissa. Vuorovaikutus eroaa eri tilanteiden mukaan.

”Se on niin kun koko joukkueen yhteinen häviö, jos hävitään ja yhteinen voitto jos voitetaan.”

5.2 Ryhmässä työskentely

Opettajankoulutuksessa vuorovaikutustaitojen opetus keskittyy nimellisesti yhteen kurssiin, mutta runsaiden ryhmätöiden myötä haastateltavat kokivat taitojen harjaantuvan käytännössä ja piilotavoitteena. Asiantuntijan vuorovaikutus -kurssi tuli esille haastatteluissa, mutta sen ei koettu opettavan tai antavan eväitä suoranaisesti vuorovaikutustaitoihin liittyen.

”On ehkä siis aika pintapuolista, että ei kukaan pystykään opettamaan sulle yhden kurssin aikana miten sä vuorovaikutat ammattimaisesti.”

”Mikään kurssi ei välttämät niinku ohjaa siihen suoraan. Vaan että se tulee niinku sieltä niin itsestään kaikkien tehtävien ja kaikkien niin kun esitelmien kaikkien demoryhmien kautta. Se on semmoinen vähän niinku piilotavoite ehkä tietyllä tapaa koko ajan.”

”No siis niistä puhutaan tosi paljon ja me tehdään paljon ryhmätöitä mut en mä koe et meille ois niitä (vuorovaikutustaitoja) opetettu ikinä missään.”

Jokaiselta haastateltavalta tuli ilmi ryhmätöiden runsaus luokanopettajaopinnossa. Aineiston perusteella ryhmätöistä nähdään pääsääntöisesti hyviä puolia. Tulevassa luokanopettajan

työssä moniammatillinen yhteistyö ja koulu yhteisö on iso ympäristö, jossa luokanopettajan tulee toimia.

”No mun mielestä se et sä et voi niin kun olla sun työelämässäkään niin, että sä et tekisi kenenkään kanssa mitään työtä yhdessä. Tai sulla on ne oppilaat, mut sulla on myös niin kun muu henkilökunta ja opettajakunta. Niin se että kyllä sitä ryhmässä työskentelyä tarvitaan ja musta se vähän niin kun opettaa siihen työelämään tietyllä tapaa.”

Ryhmätöiden paljoudesta nousi aineiston perustella esille myös huonompi puoli. Yksi haastateltavista nosti esille yksilöistä vähäisen kokonaiskuvan muodostumisen ryhmätöiden perusteella. Ryhmätyöt painottuvat kursseilla itsenäisesti tehtäviksi oppituntien ulkopuolelle. Tällöin ryhmänjäsenten on pidettävä huoli itsestään ja omasta, mutta myös muiden ryhmäläisten panoksesta.

”Ku tääl on pelkästä just niitä ryhmätöitä, ni sit en mä oikeen nää et kukaan saisi yksilöistä hyvää kuvaa. Et onks toi just hyvä opettaja vai sattuks se olee sellases ryhmässä, jotka on muut hyvii opettajii.”

Ryhmänjäsenten resurssit kuluvat enemmän ryhmässä, jossa työnjako ei mene tasan tai jäsenet eivät anna saman arvoista panosta. Haastateltavat korostivatkin ryhmissä toimimisen omatoimisuutta ja aktiivisuutta.

”Kun me kaikki tääl ollaan vapaaehtosesti, että kaikki sit just aktiivisesti ja omatoimisesti osallistuis siihen työskentelyy”

Haastateltavilta kysyttiin suoraan eroavaisuuksia joukkueessa ja ryhmässä toimimisesta. Aineiston mukaan näiden kahden väliltä löytyi niin eroavaisuuksia, kuin yhtäläisyyksiäkin. Ensisijaisesti eräs haastateltava nosti esiin eri ympäristöt. Joukkueen ja opintojen ryhmät ovat molemmat sitoutuneet tiettyihin paikkoihin ja mahdollisesti myös ajankohtiin. Aineiston perusteella voidaan myös todeta, että joukkueen ja ryhmän välillä on eroja suhtautumisessa ja asenteissa.

”Noh. Ehkä opinnoissa mä oon vähän rennommalla otteella ja ehkä on vähän sellanen asenteellinen ero”

”Opintoryhmässä työskennellessäni eihän siellä nyt haluakaan kaikkia tunteita tai ei mun tarvitse näyttää kaikkia niitä ärsytyksen tunteita tai että jotenkin ehkä vähän himmailee jotta se yhteispeli olisi sulavampaa”

Aineiston perusteella työnjaot ryhmätöissä ja joukkueessa vaihtelevat. Molemmissa on tärkeä huomioida eri sosiaalisia taitoja, joiden avulla työskentely on sulavampaa.

”Yleensä mä oon kokenu että ryhmätöissä jaetaan ne vastuut enemmän tarkasti”

”Sillee et niinku sellasta joustavuutta enemmän ryhmätyöskentelyssä, kun joukkueessa”

Aineiston mukaan asenteellisesti joukkueen ja opintojen ryhmätöiden välillä on eroavaisuuksia. Joukkueessa toimimisen ei aina tarvitse olla mukavaa, mutta sitä ei silti verrata pakollisena osasuorituksena, joka tehdään opintopisteiden takia ja aikapaineen alla.

”Niin no ehkä just se et silleen siinä joukkueessa sen ei niinku aina tarvitse olla kivaa”

”Ehkä tietyllä tapaa mä on vielä vähän rennompi siellä niinku urheilujutuissa tälleen niinku joukkueurheilussa.”

”Joo no täytyy kyllä sanoa että niin kun opintojen ryhmässä enemmän nousee se semmoinen otan ohjeet käteen ja olen liideri kuin joukkueessa niinku urheilussa. Että siellä tottakai tekeminen on vähän erilaista mä tiedän että ku ollaan ryhmässä niin halutaan ne nopat ja on aikapaine.”

Vastauksissa korostui vuorovaikutuksen tärkeys ryhmätöissä. Ryhmätöiden kannalta on olennaista kiinnittää huomiota vuorovaikutukseen ja ryhmätyötaitoihin. Vuorovaikutusta pidetään tärkeänä niin joukkueessa kuin luokanopettajan opinnoissa ja ammatissa.

6 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää, miten luokanopettajaopiskelijat kokevat joukkueurheilutaustan vaikuttavan heidän vuorovaikutustaitoihinsa ja ryhmässä työskentelyyn. Tutkimuksen tulokset osoittavat joukkueurheilutaustan edesauttavan luokanopettajaopiskelijoita heidän opinnoissaan ja tulevaisuuden ammatissaan. Haastateltavat kokivat taustastaan olevan hyötyä vähintään alitajuntaisesti. Saadut tulokset mukailevat aikaisempia tutkimustuloksia.

Päätuloksena voidaan todeta, että jokainen haastateltavista koki hyötyvänsä joukkueurheilutaustastaan. Taustan koetaan antavan hyvät valmiudet ja eväät ryhmässä toimimiseen, sillä vuorovaikutukseen on pitänyt kiinnittää isossa joukkueessa huomiota. Isossa ryhmässä toimimista ei nähdä kynnyksenä, kun kokemusta löytyy isosta joukkueesta. Isossa joukkueessa harjaantuneet vuorovaikutustaidot ovat avain onnistuneelle ryhmässä työskentelylle esimerkiksi nyt yliopisto-opinnoissa.

Tutkimuksen mukaan vuorovaikutustaitojen kehittäminen lähtee ennen kaikkea itsestä. Kekoni (2024) toteaa vuorovaikutustaitojen oppimisen lähtevän itsensä reflektoinnista. Laajalahden (2014) aikaisemman tutkimuksen mukaan vuorovaikutusosaamisen on elämänlaajuinen prosessi. Tämä on linjassa tutkimuksen kanssa, sillä haastateltavat eivät nähneet vuorovaikutustaitojen kehittymistä nopeana oivalluksena, vaan ennemminkin pitkänä prosessina, joka lähtee itsestä.

Tutkimuksen mukaan vuorovaikutustaidot koetaan todella tärkeiksi, mutta niiden opettaminen on luokanopettajan tutkinto-ohjelmassa enemmän piilotavoitteena, kuin itsessään sisältönä. Tämä tukee Kostiaisen ja Gerlanderin (2009) näkemystä vuorovaikutustaitojen integroimisesta muuhun koulutukseen täsmäkurssien sijaan. Haastateltavat kokivat luokanopettajaopintojen runsaat ryhmätyöt edesauttavana tekijänä niin vuorovaikutuksessa kuin ylipäättänsä yhteistyötaidoissa. Opettajana koulumaailmassa tullaan tekemään moniammatillista yhteistyötä, mikä edellyttää edellä mainittuja taitoja (Collie, 2017).

Tutkimus on erittäin ajankohtainen, sillä vuorovaikutustaidot ovat todella merkittävässä roolissa niin yliopisto-opinnoissa kuin luokanopettajan työssä. Luokanopettajat tulevat työskentelemään monien eri kollegoiden, oppilaiden sekä vanhempien kanssa. Jokainen haastateltavista oli myös samaa mieltä niiden harjoittamisen ja osaamisen tärkeydestä.

Mahdollinen heikkous tutkimuksessa on haastateltavien määrä. Isommalla otannalla tulokset olisivat vielä luotettavampia, joten jatkotutkimuksissa tämä kannattaa huomioida. Varmasti isommilla resursseilla on mahdollista toteuttaa vielä syvällisempi tutkimus isommalla otannalla. Tutkimus on kuitenkin toteutettu läpinäkyvästi, eli halutessaan se on mahdollista toteuttaa uudestaan. Tämän lisäksi luotettavuutta lisää haastattelurungon testaus ja kehittäminen prosessin aikana.

Tämä tutkimus antaa arvokasta tietoa siitä, miten joukkueurheilutausta edesauttaa vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja. Tutkimuksella myös korostetaan vuorovaikutustaitojen tärkeyttä jo opintovaiheessa. Tutkimusaiheena tämä on erittäin mielenkiintoinen ja tärkeä, sillä aikaisempaa suoraa tutkimusta joukkueurheilutaustan vaikutuksista luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin oli erittäin vaikea löytää.

Jatkotutkimuksissa on mahdollista tutkia urheilutaustan vaikutusta luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin eri näkökulmasta. Esimerkiksi joukkueurheilijaa ja yksilöurheilijaa ja heidän ryhmätyö- sekä vuorovaikutustaitojansa voidaan vertailla. Haastateltavat nostivatkin aineistossa esille ajatuksen siitä, miten he uskovat ajatusmaailmansa olevan mahdollisesti aivan eri, jos heillä olisi yksilöurheilutausta.

Jatkotutkimuksessa on myös hyvä miettiä eri metodin käyttöä. Tässä tutkimuksessa on keskitytty nimenomaan subjektiivisiin kokemuksiin, sillä haastateltavat ovat päässeet itse kertomaan omia käsityksiään joukkueurheilutaustan vaikutuksista. Tällöin haastateltavat voivat kertoa juuri sen, mitä itse haluavat. Tulevissa tutkimuksissa on mahdollista miettiä eri aineistonkeruutapaa, jotta vaikutuksia pystyisi mittaamaan eri tavoin ja objektiivisesti. Olisi tärkeää tutkia aiheita myös niin, ettei raportointi perustu vain haastateltavien sanomisiin. Jatkotutkimusmahdollisuudet ovat siis runsaat.

Opettajankoulutuksen kannalta tutkimus nostaa esille ryhmässä työskentelyn motivaatiota ja siihen mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Koulutuksessa tämä voi näkyä hyvinkin eri opiskelijoiden asenteissa erityyppisiin tehtäviin ja työskentelytapoihin. Ryhmämotivoituneen opiskelijan työskentely ja asennoituminen voi poiketa yksilömotivoituneesta huomattavasti.

Tutkimus herätti mielenkiintoa, sillä itseltäni löytyy monen vuoden joukkueurheilutausta. Tämä on myös syy siihen, miksi tutkimuksen aiheeksi valikoitui juuri joukkueurheilun näkökulma. Tutkijana oli kiehtovaa havaita, miten paljon joukkueurheilutaustalla oli luokanopettajaopiskelijoiden kokemusten mukaan vaikutusta ryhmätöihin. Tutkimusta

lukemalla joukkueurheilijat voivat saada havainnollistavaa tietoa siitä, miten joukkueessa toimiminen vaikuttaa ainakin alitajuntaisesti vuorovaikutustaitoihin ja ryhmässä työskentelyyn.

Lähteet

- Cantell, H. (2010). *Ratkaiseva vuorovaikutus: Pedagogisia kohtaamisia lasten ja nuorten kanssa*. PS-kustannus.
- Collie, R. J. (2017). *Teachers' social and emotional competence: Links with social and emotional learning and positive workplace outcomes*. E. Frydenberg, A. J. Martin, & R. J. Collie, *Social and emotional learning in Australia and the Asia-Pacific* (167-184). Springer.
- Eskola, J., & Suoranta, J. (1998). *Analyysitavat. Johdatus laadulliseen tutkimukseen* (4th ed.). Vastapaino.
- Eys, M., Evans, M., & Benson, A. (2020). Group dynamics in sport.
- Glusker, A. (2018, March). *Why people skills are so important -- and how you can polish yours to a shine*. Forbes.
- Greene, J. O. (2003). Models of adult communication skill acquisition: Practice and the course of performance improvement. *Handbook of communication and social interaction skills*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Heikintalo, N. (2022). Hyvä ryhmä, parempi mieli. *Ammatillinen osaaminen ja opetus*. HAMK Unlimited Journal
- Hurme, H., & Hirsjärvi, S. (2022). Miksi haastattelu. *Tutkimushaastattelu*. Gaudeamus.
- Hyvärinen, M., Ruusuvaori, J., & Pirjo, N. (2010). Haastattelun analyysi. Vastapaino.
- Ishak, A. W. (2017). *Communication in sports teams: A review*. Santa Clara University.
- Katila, J., & Ruusuvaori, J. (2019). Vuorovaikutus. Tampereen yliopisto. Haettu huhtikuu 2025 <https://sites.tuni.fi/ykt/vuorovaikutus/>
- Kauppila, R. (2005). Mitä on sosiaalinen vuorovaikutus. *Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot: Vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille*. PS-Kustannus.
- Kekoni, T., Mönkkönen, K., Hyvärinen, M.-L., & Pakarinen, E. (2024). Vuorovaikutus työelämässä. Gaudeamus.
- Koski, K. (2020). Joukkueurheilu opettaa taitoja koko elämään – tässä viisi asiaa, jotka on hyvä oppia. Aamulehti.
- Kostiainen, E., & Gerlander, M. (2009). Vuorovaikutus opettajaksi opiskelevien asiantuntijuudessa. *Puheviestinnän vuosikirja*. Prologi
- Kremer-Sadlik, T., & Kim, J. L. (2007). Lessons from sports: Children's socialization to values through family interaction during sports activities. *Discourse & Society*. SAGE Publications

- Kuusela, S. (2013). Vuorovaikutus. *Esimiehen vuorovaikutustaidot*. Sanoma Pro.
- Laajalahti, A. (2014). Vuorovaikutusosaamisen kehittyminen ja työssä oppiminen. *Vuorovaikutusosaaminen ja sen kehittyminen tutkijoiden työssä*. Jyväskylän yliopisto.
- Mieli ry. (2024). Vuorovaikutustaitoja voi oppia. Haettu 9.11.2024 <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/ihmissuhteet-ja-vuorovaikutus/vuorovaikutustaitoja-voi-oppia/>
- Nikkola, T., & Löppönen, P. (2014). Oivalluksia ryhmästä. *Pintaa syvemmälle koulun ryhmäilmiöihin*. Opinkirjo.
- Paaso, M. (2016). Yle. Haettu 2.4.2025, <https://yle.fi/a/3-9008664>
- Pekkala, V., & Asiala, S. (2022). Harrastuksen monet kasvot: Joukkueurheilu osana peruskouluikäisen nuoren minäkuva. Oulun yliopisto.
- Prichard, J. S., Stratford, R. J., & Bizo, A. L. (2006). Team-skills training enhances collaborative learning. *Learning and Instruction*. Southern Cross University.
- Puusniekka, A., & Saaranen-Kauppinen, A. (2006). KvaliMOTV. Haettu 10.11.2024, <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/viittausohje.html>
- Rovio, E., & Lintunen, T. (2009). Ryhmäilmiöt ja ryhmän toimintakulttuuri. In E. Rovio, T. Lintunen, & O. Salmi (Eds.), *Ryhmäilmiöt liikunnassa*. Liikuntatieteellinen Seura ry.
- Talvio, M. (2014). How do teachers benefit from training on social interaction skills? *Developing and utilising an instrument for the evaluation of teachers' social and emotional learning*. Kopio Niini Oy.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet. *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki.
- Turun yliopisto. (2024). Kasvatustieteiden tiedekunnan luokanopettajan tutkinto-ohjelman opetussuunnitelma (Rauman kampus). Haettu 1.10.2024 <https://opas.peppi.utu.fi/fi/ohjelma/99405?period=2024-2027>

Liitteet

Liite 1. Haastattelukutsu

Hei!

Haluaisitko osallistua kandidaatintutkielmani haastatteluun? Teen tutkielmaa joukkueurheilutaustan vaikutuksista luokanopettajaopiskelijoiden vuorovaikutustaitoihin. Haastattelu toteutetaan yksilöhaastatteluna, joko etänä taikka lähihaastatteluna. Vastaukset pysyvät anonyymeina ja nauhoitteet tuhoetaan heti kun ne on litteroitu. Litterointia säilytetään Turun yliopiston tietoturvasuosituksen mukaisesti.

Terveisin Laura Kallonen

Liite 2. Haastattelurunko

1. Millaisessa joukkueessa olet ollut?
2. Millaista vuorovaikutusta siellä oli?
3. Millaiset ovat hyvät vuorovaikutustaidot?
4. Miten vuorovaikutustaitoja voi kehittää?
5. Millaiseksi koet sinun vuorovaikutustaitosi?
6. Millainen ryhmänjäsen olet?
7. Miten toimit ryhmässä opinnoissa?
 - a. Otatko tiettyä roolia ryhmässä?
 - b. Toimitko samalla tavalla
8. Miten koet, että OKL:ssä opetetaan vuorovaikutustaitoja?
 - a. Pitäisikö OKL opettaa vuorovaikutustaitoja?
 - b. Miten?
9. Millaisia ryhmätöitä olet tehnyt ennen OKL?
 - a. Onko ryhmätyöt niin tuttuja?
10. Mitä mieltä olet siitä, että luokanopettaja opinnot keskittyvät todella paljon ryhmätöihin?
 - a. Eli koetko tärkeäksi?
11. Minkälaisia vuorovaikutustaitoja hyvä joukkuehenki edellyttää?
12. Minkälaisia vuorovaikutustaitoja ja toimintaa hyvässä ryhmässä edellytetään?
 - a. Onko näissä mitään samaa?
13. Miten toimintatapasi eroaa joukkueessa ja opintojen ryhmässä?
14. Oletko hyödyntänyt joukkueessa opittuja vuorovaikutustaitoja yms. muissa ryhmätöissä?
15. Millaista on työskennellä joukkueessa verrattuna ryhmässä?
16. Koetko että olet hyötynyt joukkueesta?
 - a. Opinnoissa?
 - b. Ylipäättänsä?
 - c. Esimerkkejä?
 - d. Näkyykö se vuorovaikutuksessasi?
 - e. Tulevana luokanopettajana?
17. Mitä haluaisit vielä sanoa aiheesta?